

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno disertanta/disertantky:	Mgr. David Merenda
Téma práce:	Teoretické a praktické aspekty investičního životního pojištění
Rozsah práce:	400 531 znaků
Datum odevzdání práce:	26. dubna 2019 (tištěná podoba)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Zvolené téma disertační práce považuji za velmi aktuální, a to zejména v souvislosti s aktuálně řešenými stovkami až tisícičkami sporů před Finančním arbitrem (resp. v některých případech již ve fázi soudního přezkumu). Na druhou stranu nejde o téma příliš nové, neboť produkt investičního životního pojištění je již poměrně tradiční. Domnívám se, že téma poskytuje náležitý prostor zejména pro teoretickou část práce (disertační práce by měla být primárně teoreticky zaměřená), byť určité dopady lze pozorovat i v rovině praktické.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Náročnost tématu do značné míry záleží na pojetí konkrétního autora. Disertant se rozhodl pro poměrně extenzivní a průřezové pojetí, což v tomto kontextu činí téma spíše náročnějším, a to zejména co do teoretických znalostí. Téma IŽP je předmětem řady nejen českých, ale zejména zahraničních odborných publikací, stejně jako je dostupná řada podpůrných pramenů (informace různého druhu ze strany ČAP, ČNB, MFČR atd.). Co do vstupních údajů je tedy téma na běžné úrovni a nijak nevybočuje. Metodologie je opět odvislá od pojetí autora. V práci se disertant hlásí k používání metod deskripce, analýzy, komparace, indukce, dedukce, abstrakce a syntézy. Tyto metody vnímám jako adekvátní zvolenému tématu.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je členěna na úvod, pět kapitol, závěr, seznam použitých zdrojů, seznam použitých zkratk, abstrakt v českém jazyce a abstrakt v anglickém jazyce. První a druhá kapitola jsou ryze teoretické a dosti obecné povahy, když se zabývají jednotlivými aspekty finančních služeb. Třetí kapitola pojednává o dílčích aspektech pojištění, resp. pojistných smluv. Následují dvě z mého pohledu nejvýznamnější kapitoly, a to kapitola čtvrtá, která se týká životního pojištění obecně, a kapitola pátá, kde disertant pojednává o klíčových institucích a distribuci pojistné smlouvy IŽP. Domnívám se, že zejména kapitole čtvrté a páté mohla být v práci věnována mnohem detailnější pozornost, a to na úkor kapitoly zaměřených spíše obecně. Např. podkapitole 4.4 (IŽP) je věnováno pouhých 5 stran.

4. Vyjádření k práci

Práci celkově hodnotím jako lehce nadprůměrnou. Kladně hodnotím zejména osobitý přístup disertanta k tématu, řadu ryze teoretických a přesahových úvah. Jako negativa naopak uvádím podle mého názoru ne zcela vhodnou systematickou práci, jazyková a formální pochybení a lokální nedostatečnou hloubku analýzy.

Pokud jde o první kapitolu, převážně kladně hodnotím nastíněnou sociologicko-psychologickou rovinu problematiky IŽP („Práce popisuje řadu behaviorálních výzkumem

popsaných kognitivních selhání lidské mysli ...“), což není zcela obvyklé. Na druhou stranu se tímto stává práce o to méně právní. K samotnému tématu IŽP se přitom disertant v této kapitole vyjadřuje až ve shrnujícím závěru, což na druhou stranu nepovažuji za zásadní negativum.

Druhá kapitola je pojata převážně v obecně-teoretické rovině. Disertant k ní uvádí, že *„Jejím úkolem je vymezit obsah jednotlivých metod finančních činností, a v jejich rámci ustanovit a klasifikovat hospodářské funkce finančních činností ...“*. V rámci této kapitoly se disertant zabývá mj. jednotlivými metodami finanční činnosti, které se v rámci produktu IŽP uplatňují. Zde mi poněkud uniká závěr kapitoly, který je pojat dosti obecně, tedy bez očekávaného závěru v pravém slova smyslu.

Třetí kapitola je opět spíše obecná a obsahuje pojednání o nahodilosti coby o klíčovém aspektu pojištění. K této otázce si disertant stanovuje předběžnou hypotézu spočívající v tom, že se jeví, *„že v samotném jádru struktury IŽP leží finanční paradox“*. S daným konstatováním disertanta se ztotožňuji. Povaha produktu IŽP je ve srovnání s „běžnými“ pojistnými produkty (pojištění majetku, odpovědnosti apod.) dosti odlišná a občas se v praxi objevují úvahy směřující k vyloučení některých typů IŽP z pojistných produktů. Přesto tuto kapitolu ve vztahu k samotnému tématu vnímám jako spíše okrajovou, resp. doplňkovou.

Čtvrtá kapitola je věnována životnímu pojištění obecně (tedy nejen investičnímu životnímu pojištění). Tuto kapitolu osobně vnímám jako jednu z nejpřínosnějších, a to s ohledem na teoretickou klasifikaci životního pojištění. Disertant dochází k dílčímu závěru, že v rámci IŽP dochází ke kombinaci pojišťovací a návratné metody finanční činnosti.

V páté kapitole se disertant zabývá meritem práce nejpodrobněji, když zde pojednává o klíčových aspektech a distribuci IŽP. Uvádí zde přitom řadu spíše praktických myšlenek, jako např. problematiku střetu zájmů, otázku produktového řízení a test vhodnosti produktu pro spotřebitele. K této kapitole nemám po obsahové stránce podstatnější připomínky.

Mám-li shrnout výše uvedené, k práci mám řadu více či méně významných výtek, nicméně práci jako celek doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Disertant si v úvodu vymezil dva cíle, a to konkrétně <i>„vymezit abstraktní kritéria kombinace pojistné a investiční složky IŽP a vhodného způsobu distribuce produktů IŽP retailovým zákazníkům, a současně provést analýzu nových institutů finanční distribuce IŽP a jejich potencionálu zdokonalit distribuci IŽP“</i> . Domnívám se přitom, že uvedené cíle byly převážně naplněny.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Nemám důvod pochybovat o samostatnosti disertanta při zpracování předložené práce. Myšlenky působí původním dojmem. Pokud jde o

	zhodnocení práce z hlediska plagiátorství, systém Theses.cz vygeneroval protokol o rozsahu 3244 stran. Provedl jsem namátkovou kontrolu a domnívám se, že práce není plagiátem, neboť kontrolované vykázané shody jsou zásadně odcitovány, často se jedná o textace právních předpisů.
Logická stavba práce	Z hlediska stavby práce dospívám k závěru, že meritum tématu je věnována mnohem menší pozornost, a to na úkor témat obecných, která v sobě IŽP zahrnují pouze zčásti. V tomto ohledu tedy mohla být systematika práce podle mého názoru zvolena vhodněji.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Domnívám se, že v kvalifikační práci tohoto typu měl disertant se zdroji pracovat četněji a precizněji (takto vychází cca 2 poznámky pod čarou na stranu, což je pod průměrem, navíc poznámky často na literaturu neodkazují). Disertant místy nepoužívá nejnovější zdroje (viz např. pozn. č. 72 odkazující na publikaci Finanční právo z roku 2012). Některé zejména aktuální prameny disertant ve svém výčtu literatury opomíjí (např. publikace „ <i>Distribution of Insurance-based Investment Products</i> “ z roku 2019). Obecně se domnívám, že mohlo být v práci využito více odborně zaměřených děl. Pokud jde o základu využitých pramenů, tato, jak jsem uvedl výše, mohla být širší, nicméně domnívám se, že stále ob stojí. Pokud jde o citace, tyto jsou zpravidla v souladu s citační normou ISO 690. Určitá pochybení lze nalézt zejména v citacích internetových pramenů. U grafu č. 1 na str. 87 citace zdroje chybí úplně.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubku provedené analýzy ve vztahu ke zvolenému tématu hodnotím jako dostatečnou. Disertant se v práci zabývá celou řadou mimoprávních aspektů produktu IŽP (ekonomické aspekty, sociální aspekty, psychologické aspekty apod.), což optikou toho, že by práce měla být pojata primárně právně, uvádím jako určité negativum. Na jednu stranu se širší pojetí může jevit jako vhodně průřezová, na druhou stranu může být pro autora takového pojetí poněkud zjednodušující, a to na úkor ryze právního pojetí.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Nestandardně a poněkud rušivě působí zarovnávání nadpisů kapitol na střed. Velmi neobvyklé je začínání kapitol v rámci strany (např. kapitola 3). Abstrakt v anglickém jazyce vykazuje (na rozdíl od české verze) odlišné zarovnání do odstavců (bez odsazení). Seznam použitých zkratk bývá obvykle řazen

	abecedně. Disertant dále nepoužívá jednotně označování data citace internetového zdroje (např. „2019-3-19“ vs. „2019-03-19“). Dále by neměla první citace na stránce začínat „Ibid“, jako např. v poznámce č. 99. Označení „Tabulka č. 1“ na str. 82 mělo být svázáno se samotnou tabulkou na další stránce. V obsahu práce by neměl být uveden odkaz na poděkování. Práce obsahuje jednu tabulku, jeden graf a jeden obrázek. Jejich přínos vnímám neutrálně.
Jazyková a stylistická úroveň	Stylistická stránka práce je v pořádku, disertant píše poměrně srozumitelně a souvisle, byť zejména v dlouhých souvětích se text stává poněkud kostrbatým. Jazyková stránka je na dosti slabé úrovni, když práce obsahuje poměrně dost překlepů, nesprávných sklonění apod., což mělo být eliminováno při <i>proofreadingu</i> (např. „distribuván“ na str. 6, „sebou“ na str. 6, „vkladatel“ na str. 40, „nacházejících“ na str. 40, „v podstatě každé“ na str. 59, „úprava“ na str. 60, „založeném“ na str. 87 apod.).

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

1) Na str. 41 disertant konstatuje, že „*Veškerá peněžní ekonomická aktivita se uskutečňuje v rámci těchto kategorií finančních činností ...*“ (tj. čtyř běžně uznávaných metod finanční činnosti). Mohl by disertant tuto svou myšlenku potvrdit, resp. modifikovat?

2) Jak disertant vnímá poplatkovou strukturu pojistných produktů IŽP, a to s ohledem na konstatování, že tento produkt vychází z kombinace návratné a pojišťovací metody finanční činnosti?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.
---	---

V Praze dne 4. června 2019

JUDr. Petr Vybíral, Ph.D.
oponent disertační práce